

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Facilis Et Succincta S.S. Canonum Doctrina

Pirhing, Ehrenreich

Dilingæ, 1690

§. II. De damno dato.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61641](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61641)

TITVLVS XXXVI.

DE INIVRIIS ET DAMNO DATO.

§. I.

De Injuriis.

Injuria prout hic de ea agitur, aliud non est, quam *Contumelia dicta, vel facta, vel scripta*; triplici enim hoc modo possum alteri contumeliam facere, verbis scilicet, cum alicui convicior; facto, vel gestu, cum manus alicui infertur, aut medius v.g. digitus ostenditur; litteris, sive per libellam famosam, aut carmen, alterius ad infamiam pertinens; & quamvis ad injuriam requiratur animus injuriandi, presumitur tamen hic semper, si verba vel facta &c. suapte natura sint injuriosa, ita ut etiam protestatio contraria nihil proffit, aut ab injuria excuset, ut si dicam alteri, mentiris, salvo tamen honore tuo & reverentia, cum sit protestatio contraria facto, & consequenter nihil relevet injuriantem, nec excuset ab injuria (saltem in foro externo) etiamsi verum sit crimen illud, quod objicit, nisi bonum publicum exigeret crimen alterius sciri, vel ad puniendum, vel ad inhabilitatem agnoscendam illius ad officium v.g. promovendi &c. excusatur tamen ab injurie actione, qui retorquendo injuriam sibi illatam in continentem & cum debito modo contra injuriantem se, injuriam illi

Compend, Pirking,

dicendo, defendit, cum hic non tam injuriam alteri dicat, quam se defendat. Potest autem in aliis casibus contra injuriantem duplex actio institui, Civilis scilicet, ad estimationem injurie, & poenam sibi adjudicandam, vel criminalis, ad poenam corporalem, aut fisco adjudicandam, aut saltem ad revocationem injurie, ita tamen ut hæc actio injuriantem, etiam tolli possit, ut criminalis est, per lapsum anni, prout sciunt Civilistæ, & absolute per remissionem expressam aut tacitam.

§. II.

De damno dato.

Statur quidem *in cap si culpa g. l. e.* restituere eum, & retaliare omne damnum debere, quod culpa sua, negligentia, vel impericia dedit, ita ut nec ignorantia damni eum a restitutione excuset, quia scire debuit, quod ex facto suo injuria alteri verisimiliter contingere possit, ita ut animal, quod nocuit, vel noxæ dare debeat dominus, vel estimationem damni præstare, si solum animal absque culpa domini, damnum dederit &c. quia tamen hæc, & plura alia, quæ in hoc §. referuntur, judiciaria præcepta sunt veteris Testamenti, ex lib. Exodi desumpta, quæ hodie expirarunt; vel

M m m m

fun-

fundantur in quibusdam præsumptionibus, aut pœnalibus legibus, & pluribus à Theologis explicantur, plura addenda hîc non videntur. Videantur Theologi in materia de restitutione.

§. III.

*De repressaliis, sive pignorati-
onibus?*

Repressaliæ sunt literæ, in quibus Princeps, vel respublica suis subditis, aut militibus injustum damnum passis, potestatem dat invadendi, & occupandi eorum, qui damnum dederunt, bona, etiam si ipsi pars quidem sint ejus communitatis, contra quam repressaliæ concessuntur, innocentes tamen sint, ad damni compensationem; licitas esse has, praxis docet, si debitæ conditiones observentur, & primò quidem, ut auctoritate Principis, qui

bellum indicere potest, indicentur. Secundò ut justa causa sit, earum indicendarum, talis scilicet, quæ ad indicendum bellum sufficeret. Tertiò ut sit recta illius intentio, cui conceduntur repressaliæ. Quartò ut illatum damnum, & interesse datum, non excedant. Quintò ut non fiant in personis, sed in rebus tantùm, saltem ex principali intentione, quidquid per accidens sequatur. Sextò ut priùs admonitus sit de compensatione danda, contra quem repressalia conceduntur, & tamen non latifecerit; neque tamen repressaliæ concedi possunt contra personas Ecclesiasticas, aut bonas earum, *cap. et si in 6. h. t.* uti nec contra scholares, *ausb. habita cod. ne Filius pro patre &c.* cum personæ tales censentur Privilegiatæ, & consequenter contra eas odiosa extensio non est facienda,

T I T V L V S XXXVII.

DE POENIS.

§. I.

De poenis in genere.

Pœna in genere rectè definitur, quòd sit *criminum coercitio seu vindicta ad disciplina publicam emendationem inducenda* & quamvis semper culpam supponat pœna, non tamen semper illius, qui panitur, culpam supponit; sic in

crimine læsæ Majestatis, libert etiam nonnunquam puniuntur innocentes, propter delictum patris &c. sunt autem pro varietate delictorum variet etiam pœnæ; aliæ capitales, quibus mors naturalis, vel civilis infertur, aliæ non capitales quidem, corporales tamen, sive corporis afflictivæ; aliæ pecuniariæ, privatis vel fisco publico applicandæ; aliæ ordinariæ, & legales, à lege, vel Prin-